

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 21.2.2007
KOM(2007) 61 endelig

MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN

Et sammenhængende sæt indikatorer og benchmarks til overvågning af udviklingen i retning af opfyldelse af Lissabon-målene inden for uddannelse

MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN

Et sammenhængende sæt indikatorer og benchmarks til overvågning af udviklingen i retning af opfyldelse af Lissabon-målene inden for uddannelse

1. INDLEDNING

Uddannelsespolitikkerne udgør en betydningsfuld del af EU's Lissabon-strategi. Stats- og regeringscheferne ønskede ikke blot "en radikal forandring af den europæiske økonomi", men også et ambitiøst program "for modernisering af de sociale velfærdssystemer og uddannelsessystemerne"¹. I 2002 satte de sig som mål, at "uddannelsessystemerne i Europa skal være en kvalitetsreference på verdensplan inden 2010"².

Som deres bidrag til Lissabon-strategien vedtog uddannelsesministrene fælles målsætninger vedrørende forbedring af uddannelsessystemerne samt et arbejdsprogram for opfyldelse af disse målsætninger, som kaldes arbejdsprogrammet for uddannelse og erhvervsuddannelse 2010³. Det gennemføres ved hjælp af den åbne koordinationsmetode, og indikatorer og benchmarks spiller en betydningsfuld rolle ved at støtte udvekslingen af erfaringer og god praksis.

Der er således blevet udviklet et omfattende sæt indikatorer og benchmarks⁴, som løbende er blevet forbedret, som grundlag for udarbejdelsen af årlige situationsrapporter⁵ og Kommissionens og Rådets fælles rapporter til Det Europæiske Råds forårsmøder⁶. Dette sæt indikatorer supplerer de strukturelle indikatorer⁷, som anvendes til overvågning af udviklingen i retning af opfyldelse af de overordnede Lissabon-mål.

I maj 2005⁸ fremsatte Rådet følgende anmodning til Kommissionen med en opfordring til at aflægge rapport inden udgangen af 2006:

- *"[At] evaluere de fremskridt, der er gjort hen imod opstilling af et sammenhængende sæt af indikatorer og benchmarks til opfølgning af Lissabon-målene med hensyn til uddannelse og erhvervsuddannelse, herunder genoverveje, om de eksisterende indikatorer, der anvendes til at overvåge fremskridt, er egnede." (Op cit.)*

Kommissionen blev ydermere opfordret til at aflægge rapport om udviklingen af nye indikatorer inden for områder som f.eks. indvirkningen af it på undervisning og læring,

1 Formandskabets konklusioner, Lissabon, afsnit 2.

2 Formandskabets konklusioner, Barcelona, afsnit 43.

3 Fælles midtvejsrapport fra Rådet og Kommissionen: "Uddannelse og erhvervsuddannelse 2010 – Lissabonstrategiens succes afhænger af gennemførelsen af hastende reformer" (2004).

4 Rådets konklusioner af 7. maj 2003.

5 Den seneste udgave blev offentliggjort i maj 2006, SEK(2006) 639.

6 Jf. Rådets og Kommissionens fælles interimrapport 2006 om fremskridt i gennemførelsen af arbejdsprogrammet for uddannelse og erhvervsuddannelse 2010, EUT C 79 af 1.4.2006, s. 1.

7 SEK(2004) 1285-2.

8 Rådets konklusioner af 24. maj 2005 om nye indikatorer inden for uddannelse og erhvervsuddannelse (2005/C 141/04).

resultaterne af arbejdsmarkedsforanstaltningerne vedrørende mobilitet og den sociale baggrund for studerende på videregående uddannelser.

I denne meddelelse foreslås der følgelig et sæt indikatorer og benchmarks til opfølgning af Lissabon-målene med hensyn til uddannelse og erhvervsuddannelse, der er sammenhængende og for første gang afspejler de mere detaljerede mål, som findes i arbejdsprogrammet for uddannelse og erhvervsuddannelse 2010 (afsnit 2). Derudover dækker den også mål vedrørende konvergens mellem strukturerne for videregående uddannelse inden for rammerne af "Bologna-processen" og "København-processen", for så vidt angår erhvervsuddannelse. Der beskrives en statistisk infrastruktur, som kan danne grundlag for fastsættelse af indikatorerne (afsnit 3). Rådet opfordres til at vedtage sættet af indikatorer og benchmarks som et grundlag for strategisk vejledning og styring for strategien for uddannelse og erhvervsuddannelse 2010 (afsnit 4).

2. SÆTTET AF INDIKATORER OG BENCHMARKS FOR OVERVÅGNING AF UDVIKLINGEN I RETNING AF OPFYLDELSE AF LISSABON-MÅLENE

Indikatorer og benchmarks er centrale elementer for evidensbaseret politikudformning og overvågning af den udvikling, som er af afgørende betydning for Lissabon-processen. De giver redskaberne til:

- statistisk understøttelse af centrale politiske budskaber
- analyse af udviklingen i retning af opfyldelse af Lissabon-målene på både EU-plan og nationalt plan
- udpegning af eksempler på gode resultater, som kunne gøres til genstand for peer reviews og udveksling
- sammenligning af EU's resultater med de resultater, der opnås af tredjelande som f.eks. USA og Japan.

Det eksisterende sæt med 29 indikatorer (som er opført i bilaget nedenfor) og 5 benchmarks er blevet anvendt til overvågning af udviklingen i retning af opfyldelse af 13 detaljerede mål i perioden 2004-2006. Sættet er dog blevet ændret løbende for at forbedre kvaliteten og afspejle udviklingen af strategien.

Der er nu behov for at fastlægge nye rammer, som fuldt ud afspejler de politiske prioriteringer i den strategi for uddannelse og erhvervsuddannelse 2010, som er blevet udviklet. Det foreslås, at indikatorer og benchmarks for fremtiden struktureres med henvisning til otte centrale politikområder, som er blevet fastlagt inden for rammerne af strategien. Disse er:

2.1. Lige muligheder for alle på uddannelsesområdet

2.2. Fremme af effektivitet inden for uddannelse

2.3. Realisering af livslang læring

2.4. Nøglekompetencer blandt unge

2.5. Modernisering af skoleundervisningen

2.6. Modernisering af erhvervsuddannelsen (København-processen)

2.7. Modernisering af den videregående uddannelse (Bologna-processen)

2.8. Beskæftigelsesegnethed.

Disse nye rammer vil blive understøttet af et mere koncentreret sæt bestående af 20 kerneindikatorer og indikatorområder (jf. tabellen sidst i dette afsnit), som for sin del suppleres med yderligere kontekstindikatorer i nødvendigt omfang. Dette medfører, at kerneindikatorerne i fremtiden vil være mere generelle end tidligere. Idet der anvendes kontekstindikatorer i nødvendigt omfang, skulle der dog ikke være nogen betydelig reduktion af detaljeringsgraden i forbindelse med vurderingen af udviklingen i forhold til detaljeringsgraden under de nuværende rammer. I forbindelse med udarbejdelsen af forslaget er der blevet trukket på det arbejde, som er blevet udført af Det Europæiske Eurydice-kontor, Cedefop og CRELL under Det Fælles Forskningscenter i Ispra⁹, samt på rådgivningen fra Den Stående Arbejdsgruppe om Indikatorer og Benchmarks.

2.1. Lige muligheder for alle på uddannelsesområdet

Behovet for at sikre, at de europæiske uddannelsessystemer både er effektive og giver lige muligheder for alle blev gentaget for nylig på Det Europæiske Råds forårsmøde i 2006¹⁰. Som understreget i meddelelsen om effektivitet og lige muligheder for alle indebærer en undersøgelse af, om der er lige muligheder for alle, en analyse af det omfang, hvori "borgerne kan drage fordel af uddannelse i form af muligheder, adgang, behandling og resultater."¹¹ Rådet vedtog et benchmark om personer med kort skolegang, hvorved det anerkendte den centrale betydning, som denne dimension af lige muligheder for alle spiller for effektiv deltagelse i livslang læring og i nutidens samfund, som i stigende grad er konkurrencepræget. Derudover skal specifikke emner som f.eks. fremme af ligestilling mellem kvinder og mænd, integration af etniske minoriteter, inddragelse af handicappede, reduktion af regionale forskelle osv. overvåges.

Kerneindikatorerne *deltagelse i førskoleundervisning (1)*¹², *specialundervisning (2)* og *personer med kort skolegang (3)* vil blive anvendt til overvågning af udviklingen. Derudover vil dimensionen vedrørende lige muligheder blive analyseret ved at opdele dataene efter de uddannelsessøgendes køn, alder og socioøkonomiske baggrund. En sammensat indikator vedrørende *inddeling af uddannelsessystemerne i grupper (13)*, som er fastsat på grundlag af kvalitative data fra Eurydice, vil blive anvendt til analyse af betydningen af strukturelle og institutionelle forskelle mellem uddannelsessystemerne¹³. Der vil blive iværksat arbejde vedrørende udvikling af en sammensat indikator for lige muligheder for alle. Der er følgende kerneindikatorer for dette politikområde: 1, 2, 3 og 13.

9 Centret for forskning inden for livslang læring – baseret på indikatorer og benchmarks (Ispra, I). Det Fælles Forskningscenter.

10 Formandskabets konklusioner fra Det Europæiske Råds møde den 23. og 24. marts 2006, afsnit 23.

11 Meddelelse fra Kommissionen til Rådet og Europa-Parlamentet. "Effektivitet og lige muligheder for alle i de europæiske uddannelsessystemer", KOM(2006) 481.

12 Jf. tabellen sidst i afsnit 2.

13 Eurydice, Key Data on Education in Europe.

2.2. Fremme af effektivitet inden for uddannelse

Der er blevet peget på betydningen af bedst mulig udnyttelse af ressourcerne i meddelelsen om effektiv investering i uddannelse og erhvervsuddannelse (2003)¹⁴, den fælles interimrapport (2006)¹⁵ og Rådets konklusioner fra marts 2006¹⁶. Senest har meddelelsen "Effektivitet og lige muligheder for alle i de europæiske uddannelsessystemer"¹⁷ vist, at forbedring af effektiviteten ikke behøver at ske på bekostning af lige muligheder for alle i uddannelsessystemerne, men at forbedringer af effektiviteten og lige muligheder for alle kan gå hånd i hånd.

Den overordnede indikator vedrørende *investeringer i uddannelse (19)* er stadig vigtig. Der vil i særlig grad blive fokuseret på private og offentlige investeringer og investeringer i videregående uddannelse, som relativt set er underfinansieret i forhold til konkurrenterne på verdensplan.

Investeringsindikatorer alene giver dog ikke det fulde billede af investeringseffektiviteten, hvilket hænger sammen med, at inputtet skal ses i forhold til resultaterne. Der vil blive gennemført metodisk og begrebsmæssig udvikling i samarbejde med CRELL med henblik på at fastlægge sammensatte indikatorer vedrørende investeringseffektivitet. Der er følgende kerneindikator for dette politikområde: 19.

2.3. Realisering af livslang læring

Livslang læring er af afgørende betydning ikke bare for konkurrenceevnen, beskæftigelsesevnen og den økonomiske velstand, men også for social inddragelse, aktivt borgerskab og personlig udvikling blandt borgere, der lever og arbejder i den videnbaserede økonomi¹⁸.

Deltagelse i uddannelse finder sted i en lang række forskellige miljøer og ved hjælp af en lang række forskellige midler, herunder også ikt. En uddannelse mindst på gymnasieniveau betragtes som en nødvendighed for en erhvervskarriere og fuld deltagelse i livslang læring. Rådet har som benchmark vedtaget, at senest i 2010 skal mindst 85 % af de unge færdiggøre en uddannelse på gymnasieniveau. Rådet understregede også betydningen af ajourføring og forbedring af de voksnes færdigheder gennem vedtagelse af et benchmark, som går ud på, at 12,5 % af den voksne befolkning skal deltage i livslang læring senest i 2010¹⁹.

Overvågning af udviklingen inden for realisering af målet om livslang læring vil blive dækket af kerneindikatorerne vedrørende *voksnes deltagelse i livslang læring (16)* og *voksnes færdigheder (17)*, som vil muliggøre en analyse af adgangen til og deltagelse i uddannelse samt kvalifikationsniveauet blandt forskellige aldersgrupper i befolkningen. Ved hjælp af indikatoren vedrørende *unge, der har afsluttet en uddannelse på gymnasieniveau (9)*

14 KOM(2002) 779 endelig af 10. januar 2003.

15 "Modernisering af almen uddannelse og erhvervsuddannelse: Et afgørende bidrag til velstand og social samhørighed i Europa", EUT C 79 af 1. april 2006, s. 1.

16 Det Europæiske Råds møde i Bruxelles den 23.-24. marts 2006, formandskabets konklusioner: http://www.consilium.europa.eu/ueDocs/cms_Data/docs/pressData/en/ec/89013.pdf.

17 Op.cit. KOM(2006) 481.

18 Formandskabets konklusioner, Lissabon, 23.-24. marts 2000.

19 Rådets konklusioner fra 5.-6.maj 2003 om referenceværdier for europæiske gennemsnitsresultater på uddannelses- og erhvervsuddannelsesområdet (benchmarks), EUT C 134 af 7.6. 2003, s. 3, http://europa.eu.int/eur-lex/pri/en/oj/dat/2003/c_134/c_13420030607en00030004.pdf.

overvåges det europæiske benchmark og unges vilje til at deltage i livslang læring. Der er følgende kerneindikatorer for dette politikområde: 9, 16 og 17.

2.4. Nøglekompetencer blandt unge²⁰

I 2000 blev det på Det Europæiske Råds møde i Lissabon konkluderet, at et sæt europæiske rammer skal definere de nye grundlæggende færdigheder som et centralt element i Europas reaktion på globalisering og overgangen til videnbaserede økonomier. På Det Europæiske Råds møde i Barcelona blev behovet for at forbedre beherskelsen af grundlæggende færdigheder gentaget²¹. I 2002 vedtog Rådet en resolution om livslang læring²² og "de nye grundlæggende færdigheder". Kommissionen har vedtaget en henstilling om nøglekompetencer for livslang læring²³, hvori der peges på otte kompetencer, som er de mest relevante, når man skal leve og arbejde i et videnbaseret samfund²⁴.

Rådet, som anerkendte betydningen af tilegnelse af grundlæggende færdigheder, vedtog et specifikt benchmark på dette område, nemlig at sænke den procentdel af unge på 15 år i EU, der har ringe læsefærdigheder, med mindst 20 % i forhold til år 2000.

Kerneindikatorerne dækker følgende nøglekompetencer: *læsefærdigheder, matematik og naturvidenskab (4), sprogkundskaber (5), ikt-færdigheder (6), medborgerkompetencer (7) og læringskompetencer (8)*. Der er følgende kerneindikatorer for dette politikområde: 4, 5, 6, 7 og 8.

2.5. Modernisering af skoleundervisningen

I konklusionerne fra Lissabon blev der peget på læseplaner²⁵ og organisatoriske spørgsmål²⁶ som centrale emner, der skal behandles inden for rammerne af Lissabon-strategien. Rådet gav udtryk for, at redskaber som f.eks. selvevaluering på skolerne er af stor betydning, og understregede behovet for at støtte uddannelse inden for forvaltning og brug af sådanne redskaber²⁷.

20 Ved nøglekompetencer forstås de kompetencer, ethvert individ har brug for for at opnå personlig udfoldelse og udvikling, blive aktive medborgere, blive integreret socialt og begå sig på arbejdsmarkedet.

21 Formandskabets konklusioner, Barcelona, 15.-16. marts 2002, http://ue.eu.int/ueDocs/cms_Data/docs/pressData/en/ec/71025.pdf.

22 Rådets resolution af 27. juni 2002 om livslang læring, EFT C 163 af 9.7.2002, s. 1.

23 Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets henstilling om nøglekompetencer for livslang læring, KOM(2005) 548 endelig af 10.11.2005.

24 Kommunikativ kompetence i modersmålet, kommunikativ kompetence i fremmedsprog, matematisk kompetence og naturvidenskabelig og teknologisk basiskompetence, digital kompetence, læringskompetence, interpersonelle, interkulturelle og sociale kompetencer og medborgerkompetence, iværksætterånd og kulturel udtryksevne.

25 Et sæt europæiske rammer skal definere de nye grundlæggende færdigheder, der skal tilvejebringes gennem livslang læring – formandskabets konklusioner (Lissabon 2000).

26 Skoler og uddannelsescentre bør omdannes til læringscentre med mange formål, som alle er forbundet til Internettet og tilgængelige for alle. Formandskabets konklusioner, Lissabon (2000).

27 Europa-Parlamentets og Rådets henstilling af 12. februar 2001 om europæisk samarbejde om evaluering af kvaliteten af skoleundervisningen (EFT L 60 af 1.3.2001).

Forbedring af kvaliteten af den grundlæggende læreruddannelse og sikring af, at alle lærere på skolerne løbende deltager i videre- og efteruddannelse er blevet udpeget som nøgelfaktorer, når kvaliteten af skoleundervisningen skal sikres²⁸.

Overvågning af udviklingen på dette område vil blive dækket ved hjælp af kerneindikatorer vedrørende *personer med kort skolegang (3)*, *skoleforvaltning (10)*, *skoler som lokale læringscentre med mange formål (11)* og *faglig udvikling af lærere og undervisere (12)*. Oplysningerne om skoleundervisningens organisatoriske struktur vil komme fra Eurydice²⁹. Der er følgende kerneindikatorer for dette politikområde: 3, 10, 11 og 12.

2.6. Modernisering af erhvervsuddannelsen

Af processen fra København³⁰ om et styrket samarbejde om erhvervsuddannelse fremgår det, at reformerne og investeringerne bl.a. bør vedrøre: forbedring af erhvervsuddannelsernes image og tiltrækning for arbejdsgiverne, øget deltagelse i erhvervsuddannelserne og forbedring af den indledende erhvervsuddannelses kvalitet og fleksibilitet.

Overvågning af udviklingen på dette område vil blive dækket ved hjælp af kerneindikatoren vedrørende *unge, der har afsluttet en uddannelse på gymnasieniveau (9)* (opdelt efter de forskellige erhvervsuddannelser). Adgangen til indledende erhvervsuddannelse inden for uddannelsessystemet vil blive analyseret ved hjælp af indikatoren vedrørende *inddeling af uddannelsessystemerne i grupper (13)*. Kontekstindikatoren vedrørende erhvervsfaglig videre- og efteruddannelse vil muliggøre en analyse af den rolle, som virksomhederne spiller med hensyn til deres arbejdstagers deltagelse i erhvervsfaglig videre- og efteruddannelse og finansiering heraf. Der er følgende kerneindikatorer for dette politikområde: 9 og 13.

2.7. Modernisering af den videregående uddannelse

Modernisering af den videregående uddannelse er af afgørende betydning for opfyldelsen af EU's målsætning om at blive en konkurrencedygtig videnbaseret økonomi³¹.

Kommissionen har understreget, at den europæiske sektor for videregående uddannelse relativt set er underfinansieret i forhold til konkurrenterne på verdensplan³². I lyset af universiteternes afgørende rolle i forbindelse med europæisk forskning forudsætter EU's mål om at investere 3 % af BNP i forskning og udvikling inden 2010 øgede investeringer i den universitetsbaserede forskning³³. Kommissionen har også foreslået et benchmark, som går ud

28 Jf. de fælles europæiske principper for læreres kompetencer og kvalifikationer: http://ec.europa.eu/education/policies/2010/doc/principles_en.pdf.

29 Jf. f.eks. Key Data on Education in Europe 2005.

30 European Commission Achieving the Lisbon goal: the contribution of VET: Final report to the European Commission (Europa-Kommissionens opfyldelse af Lissabon-målet: erhvervsuddannelsens bidrag: endelig rapport til Europa-Kommissionen) 1-11-04, http://europa.eu.int/comm/education/policies/2010/studies/maastricht_en.pdf.

31 Det Europæiske Råds uformelle møde i Hampton Court (oktober 2005) og meddelelsen "Europæiske værdier i en globaliseret verden - Kommissionens bidrag til mødet i oktober for stats- og regeringscheferne", KOM(2005) 525.

32 "Mobilisering af Europas intellektuelle ressourcer: Hvordan universiteternes bidrag til Lissabon-strategien kan maksimeres", (KOM(2005) 152).

33 Jf. "Mere forskning og innovation - Investering i vækst og beskæftigelse: En fælles tilgang", KOM(2005) 488 af 12.10.2005. En del af investeringerne i forskning og udvikling går til investeringer i videregående uddannelsesinstitutioner.

på at afsætte mindst 2 % af BNP (herunder både offentlige og private midler) til modernisering af sektoren for videregående uddannelse senest i 2015.

Rådet har fastsat et europæisk benchmark, som går ud på at øge antallet af færdiguddannede inden for matematik, videnskab og teknologi med 15 % senest i 2010.

Bologna-processen spiller en vigtig rolle. Målet med Bologna-processen er senest i 2010 at skabe et europæisk område for videregående uddannelse, hvor mobiliteten for universitetsstuderende og arbejdstagere med længerevarende uddannelser lettes ved hjælp af en fælles struktur for uddannelser på bachelor-, master- og ph.d.-niveau.

Overvågning af udviklingen på dette område vil blive dækket ved hjælp af kerneindikatorer vedrørende *personer med en videregående uddannelse (14)*, *mobilitet på tværs af grænserne blandt studerende på videregående uddannelser (15)* og *investeringer i uddannelse (19)*. Der er følgende kerneindikatorer for dette politikområde: 14, 15 og 19.

2.8. Beskæftigelsesegnethed

Forøgelse af beskæftigelsesfrekvensen er blandt de vigtigste succeskriterier i Lissabonstrategien³⁴. På flere på hinanden følgende af Det Europæiske Råds møder er der blevet fastsat konkrete mål for den overordnede beskæftigelsesfrekvens samt beskæftigelsesfrekvensen blandt ældre arbejdstagere og kvinder³⁵. Betydningen af beskæftigelse blev styrket ved relanceringen af strategien³⁶. Uddannelsesniveaut og nøglekompetencer, som bl.a. omfatter iværksætterkultur, er de vigtigste determinanter for en persons beskæftigelsesegnethed og tilpasningsevne i løbet af livet³⁷. *Befolkningens uddannelsesniveau (18)* og *voksnes færdigheder (17)* vil være centrale indikatorer for overvågning af udviklingen inden for beskæftigelsesegnethed. Denne indikator vil blive analyseret sammen med indikatoren vedrørende *afkast af investeringer i uddannelse (20)*. Yderligere oplysninger om unges indtræden på arbejdsmarkedet³⁸ forventes senere. Arbejde vedrørende udvikling af en sammensat indikator vil blive iværksat. Der er følgende kerneindikatorer for dette politikområde: 17, 18 og 20.

2.9. Konklusion

I afsnittet ovenfor er der blevet peget på 20 kerneindikatorer, som er i overensstemmelse med de politiske prioriteringer, der er blevet peget på inden for rammerne af strategien for uddannelse og erhvervsuddannelse 2010. Rådet opfordres til at vedtage disse 20 indikatorer som et grundlag for strategisk styring og vejledning for strategien.

20 kerneindikatorer for overvågning af udviklingen i retning af opfyldelse af Lissabonmålene inden for uddannelse	
1) Deltagelse i førskoleundervisning	12) Faglig udvikling af lærere og undervisere

34 Formandskabets konklusioner, Lissabon (2000).

35 Jf. f.eks. formandskabets konklusioner, Lissabon (2000).

36 Formandskabets konklusioner, Bruxelles (2006).

37 European Higher Education in a world-wide perspective (europæisk videregående uddannelse på verdensplan), SEK(2005) 518.

38 Ad hoc-modul under arbejdsstyrkeundersøgelsen i 2009.

<ul style="list-style-type: none"> 2) Specialundervisning 3) Personer med kort skolegang 4) Læsefærdigheder, matematik og naturvidenskab 5) Sprogkundskaber 6) Ikt-færdigheder 7) Medborgerkompetencer 8) Læringskompetencer 9) Unge, der har afsluttet en uddannelse på gymnasieniveau 10) Skoleforvaltning 11) Skoler som lokale læringscentre med mange formål 	<ul style="list-style-type: none"> 13) Inddeling af uddannelsessystemerne i grupper 14) Personer med en videregående uddannelse 15) Mobilitet på tværs af grænserne blandt studerende på videregående uddannelser 16) Voksnes deltagelse i livslang læring 17) Voksnes færdigheder 18) Befolkningens uddannelsesniveau 19) Investeringer i uddannelse 20) Afkast af investeringer i uddannelse
---	--

Der findes allerede ni kerneindikatorer (1), (3), (4), (9), (14), (15), (16), (18) og (19), og disse er blevet anvendt i forbindelse med opfølgningen af Lissabon-målene inden for uddannelse. De resterende 11 kerneindikatorer vedrører områder, hvor udviklingsarbejdet endnu ikke er afsluttet. Følgelig er det sammenhængende sæt indikatorer stadig under udvikling. Dette redskab suppleres med nedennævnte fem europæiske benchmarks for 2010, som er blevet vedtaget af Rådet og fortsat vil være et væsentligt redskab til overvågning af udviklingen i retning af opfyldelse Lissabon-målene inden for uddannelse³⁹. Flere af disse benchmarks spiller en væsentlig rolle som mål inden for rammerne af EU's beskæftigelsesstrategi.

<ul style="list-style-type: none"> 1) Højest 10% personer med kort skolegang 2) Et fald på mindst 20 % i andelen af elever med ringe læsefærdigheder 3) Mindst 85 % af de unge bør have færdiggjort en uddannelse på gymnasieniveau 4) En stigning på mindst 15 % i antallet af færdiguddannede inden for matematik, naturvidenskab og teknologi med en samtidig reduktion af den kønsmæssige skævhed 5) 12,5 % af den voksne befolkning bør deltage i livslang læring.

39 Op.cit. Rådets konklusioner (2003). De indikatorer, som skal supplere disse fem benchmarks, er integreret i det sammenhængende sæt bestående af 20 indikatorer, som er beskrevet i nærværende meddelelse.

3. DATAKILDER, DER ANVENDES TIL STØTTE FOR DET SAMMENHÆNGENDE SÆT AF INDIKATORER OG BENCHMARKS

De data, som anvendes til støtte for sættet af indikatorer og benchmarks, kommer fra det europæiske statistiske system (ESS) (afsnit 3.1) og, som ønsket af Rådet, fra nye undersøgelser, der skal iværksættes, eller andre internationale undersøgelser, i forbindelse med hvilke EU's databehov er blevet taget i betragtning (afsnit 3.2).

ESS er i overensstemmelse med adfærdskodeksen for europæiske statistikker som beskrevet i Kommissionens henstilling om medlemsstaternes og Fællesskabets statistikmyndigheders uafhængighed, integritet og ansvarlighed⁴⁰. Det er ønskværdigt, at alle data, der anvendes inden for rammerne af det sammenhængende sæt af indikatorer, er i overensstemmelse med bestemmelserne i ovennævnte kodeks.

3.1. Indikatorer baseret på data fra det europæiske statistiske system (ESS)

Den statistiske infrastruktur, som er nødvendig for udarbejdelsen af data inden for rammerne af ESS, består af en kombination af forskellige datakilder (undersøgelser og data indsamlet af myndighederne) samt fælles instrumenter og metoder (manualer, klassificeringer, registre, definitioner, koncepter osv.). Passende nationale infrastrukturer, som kan sikre harmoniserede data, er af afgørende betydning for sikring af sammenlignelighed, da udarbejdelsen af statistikker på EU-plan er afhængig af de nationale statistiske systemer.

På EU-plan findes der en række specifikke kilder, hvorfra der kan indhentes oplysninger om uddannelse. Disse kan inddeles i to grupper.

For det første findes der UNESCO's/OECD's/Eurostats årlige indsamling af data om de formelle uddannelsessystemer i medlemsstaterne (optagelser, dimissioner, personale, uddannelser, finansiering osv.), den femårige undersøgelse af erhvervsfaglig videre- og efteruddannelse (Continuous Vocational Training Survey (CVTS)), inden for rammerne af hvilken der tilvejebringes oplysninger på virksomhedsplan, og den femårige undersøgelse af voksenundervisning (Adult Education Survey), som vil give oplysninger om voksnes læringsmønstre og dækker følgende indikatorer: *deltagelse i førskoleundervisning (1)*, *ikt-færdigheder (6)*, *personer med en videregående uddannelse (14)*, *mobilitet på tværs af grænserne blandt studerende på videregående uddannelser (15)*, *voksnes deltagelse i livslang læring (16)* og *investeringer i uddannelse (19)*.

For det andet suppleres disse specifikke undersøgelser med generelle informationskilder som f.eks. arbejdsstyrkeundersøgelsen og EU's indkomst- og levevilkårsundersøgelse (EU Survey on Income and Living Conditions (SILC)), som kommer senere. Sådanne undersøgelser giver oplysninger om uddannelse, som kan kombineres med socioøkonomiske variabler. Ydermere anvendes ad hoc-moduler forbundet med undersøgelse til undersøgelse af oplysningerne om uddannelse, men dog på mere uregelmæssigt plan. Ved hjælp af andre specifikke kilder (ikt-, husstands- og virksomhedsundersøgelser) tilvejebringes data om særlige emner og baggrundsoplysninger. Ved hjælp af disse kilder tilvejebringes data om følgende indikatorer: *personer med kort skolegang (3)*, *ikt-færdigheder (6)*, *unge, der har afsluttet en uddannelse på gymnasieniveau (9)*, *voksnes deltagelse i livslang læring (16)*, *befolkningens*

40 KOM(2005) 217. Adfærdskodeksen for europæiske statistikker er baseret på 15 principper. Regeringerne og statistikmyndighederne i EU forpligter sig til at respektere de principper, der er fastsat i kodeksen, som dækker det institutionelle miljø og statistiske processer og resultater.

uddannelsesniveau (18) og afkast af investeringer i uddannelse (20). Muligheden for at indsamle data om *specialundervisning (2)* vil blive undersøgt.

Derudover giver ESS-kilderne en lang række indikatorer, der beskriver uddannelsessystemerne med hensyn til input, processer og resultater. Sådanne kontekstindikatorer giver et mere detaljeret og fuldstændigt billede af landenes resultater og anvendes til at forbedre analysen yderligere. De offentliggøres med jævne mellemrum af Eurostat.

Eurostat og ESS fokuserer til stadighed på at opretholde kvaliteten af statistikkerne, navnlig gennem anerkendelse og udpegning af områder, hvor der er behov for forbedringer og en yderligere indsats. UNESCO's, OECD's og Eurostats dataindsamling er for nærværende genstand for en kvalitetsundersøgelse, som vil resultere i en flerårig planlægning med henblik på opnåelse af forbedringer.

For at sikre, at der tilvejebringes data af høj kvalitet til udarbejdelsen og udviklingen af statistikker over uddannelse og livslang læring har Kommissionen foreslået en forordning⁴¹. I denne rammeforordning fastsættes de områder, der skal dækkes, kvalitetskrav samt en række gennemførelsesforanstaltninger. Så snart forordningen er blevet vedtaget, vil Kommissionen påbegynde udarbejdelsen af specifikke gennemførelsesretsakter, der dækker UNESCO's, OECD's og Eurostats dataindsamling og undersøgelsen af voksenundervisning.

På nationalt plan er der en kraftigt stigende interesse i at råde over internationalt sammenlignelige data. En række lande udvikler derfor infrastrukturer i form af registreringssystemer og/eller tværsnits-, panel- og kohorteundersøgelser for bedre at kunne udarbejde oplysninger om enkelte skoler og studerende, herunder også set over tid.

Denne udvikling følges også på europæisk plan med henblik på senere at kunne anvende de oplysninger, der kommer fra sådanne nationale systemer, samlet. Hvad angår de studerende, vil ovennævnte udvikling af infrastrukturer gøre det lettere at følge de studerendes karriere, og hvad angår uddannelsesinstitutionerne (herunder skoler, universiteter osv.), kunne infrastrukturerne forbedre mulighederne for at fastlægge pålidelige rammer for stikprøveudtagning og fungere som en kilde til basisoplysninger om uddannelsessystemer, som kunne anvendes samlet på europæisk plan. Disse initiativer inden for ESS skal fremmes af Kommissionen på grundlag af følgende indikatorer: *skoleforvaltning (10)*, *skoler som lokale læringscentre med mange formål (11)*, *faglig udvikling af lærere og undervisere (12)* og *inddeling af uddannelsessystemerne i grupper (13)*.

3.2. Indikatorer baseret på data udarbejdet uden for rammerne af det europæiske statistiske system

ESS kan ikke levere den statistiske infrastruktur for alle de indikatorer, der anmodes om i Rådets konklusioner af 24. maj 2005, eller for det sæt af indikatorer og benchmarks, der beskrives i nærværende meddelelse⁴².

Eurydice⁴³ og Cedefop udarbejder kontekstdata og –indikatorer, der supplerer det sæt, der er beskrevet i nærværende meddelelse. Dataene udarbejdes i samarbejde med Eurostat.

41 Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om udarbejdelse og udvikling af statistikker over uddannelse og livslang læring – KOM(2005) 625.

42 EUT C 141 af 10.6.2005, s. 4.

OECD fastlægger indikatorer vedrørende *læsefærdigheder, matematik og naturvidenskab (4)* på grundlag af PISA-undersøgelsen⁴⁴ og koordinerer udviklingsarbejdet vedrørende en række nye indikatorer (se nedenfor).

Kommissionen er for nærværende ved at forberede specifikke undersøgelser inden for to specifikke områder: *fremmedsprogkundskaber* og *unges læringskompetencer*. I begge tilfælde har Rådet anmodet om at få forelagt detaljerede forslag til undersøgelserne⁴⁵.

- Inden for området **sprogkundskaber (5)** har Kommissionen foreslået en række bestemmelser for udvikling af redskaber til indsamling af data til Den europæiske indikator for sprogkundskaber⁴⁶. På grundlag af nærværende meddelelse og Rådets konklusioner (maj 2006)⁴⁷ har Kommissionen oprettet et rådgivende udvalg bestående af nationale repræsentanter.
- Inden for området **læringskompetencer (8)** har det europæiske netværk af ansvarlige for evaluering af uddannelsessystemerne evalueret mulighederne for at gennemføre de eksisterende metoder inden for rammerne af et tværnationalt pilotprojekt. En anbefaling vedrørende udvikling af et undersøgelsesredskab er blevet forelagt Kommissionen. Kommissionen vil nu etablere passende forvaltningsstrukturer for udvikling af undersøgelsesinstrumentet og for pilotprojektet, som forventes at blive gennemført i 2007.

Som krævet i Rådets konklusioner fra maj 2005 har Kommissionen indgået samarbejdsaftaler med internationale organisationer inden for en række områder.

- Inden for området **faglig udvikling af lærere og undervisere (12)** samarbejder Kommissionen med OECD, som for nærværende er i færd med at udarbejde en undersøgelse vedrørende lærere, som vil dække deres faglige udvikling.
- Inden for området **voksnes færdigheder (17)** har Kommissionen i tæt samarbejde med medlemsstaterne indkredset EU's databehov. For nærværende undersøges det, om disse databehov kunne dækkes ved hjælp af den undersøgelse vedrørende måling af voksnes færdigheder, som OECD er i færd med at udarbejde, eller om der bør udvikles en ny EU-undersøgelse.
- Inden for området **medborgerkompetencer (7)** samarbejder Kommissionen med medlemsstaterne om at indkredse databehov og udvikle et europæisk modul inden for rammerne af den kommende internationale undersøgelse af medborgeruddannelse (International Civics and Citizenship Education Study (ICCS)), som vil blive gennemført i 2008/2009 for at dække behovene vedrørende uddannelse inden for aktivt borgerskab.

43 Det Europæiske Eurydice-kontor og nettet af nationale Eurydice-kontorer.

44 Programme for International Student Assessment (det internationale program til opfølgning af elevernes fremskridt).

45 Op. cit. Rådets konklusioner (maj 2005).

46 "Den europæiske indikator for sprogkundskaber", KOM(2005) 356 af 1.8.2005.

47 Rådets konklusioner vedrørende Den europæiske indikator for sprogkundskaber, EUT C 172 af 25.7.2006, s. 1.

Det er klart, at sammenhængen i den statistiske infrastruktur og muligheden for at sikre, at dataene er sammenlignelige landene imellem, afhænger af, at alle medlemsstaterne deltager i undersøgelser, der koordineres af andre internationale organisationer. Kommissionen vil så vidt muligt sikre, at dataene udarbejdes i overensstemmelse med retningslinjerne under adfærdskodeksen for europæiske statistikker, og disse retningslinjer vil også blive anvendt ved vurderingen af dataenes kvalitet.

4. KONKLUSIONER

Rådet opfordres til at:

- godkende sættet af indikatorer for overvågning af udviklingen i retning af opfyldelse af Lissabon-målene og herunder navnlig
- udtrykke fortsat fuld støtte til udviklingen af de nye indikatorer, der er behov for i det sammenhængende sæt af indikatorer og benchmarks
- fremme forbedring af dataindsamlingen under ESS, som bør fortsætte i tæt samarbejde med medlemsstaterne inden for rammerne af de relevante statistiske arbejdsgrupper.

Medlemsstaterne opfordres til at:

- deltage fuldt ud i de undersøgelser, der gennemføres med henblik på udvikling af de nye indikatorer, der er blevet peget på i nærværende meddelelse, og at samarbejde med Kommissionen for at sikre gennemførelse af disse undersøgelser.

Kommissionen vil:

- forelægge Rådet detaljerede forslag til undersøgelser før iværksættelsen af nye store undersøgelser
- i begyndelsen af 2007 aflægge rapport til Rådet om udviklingen med hensyn til forberedelse af en europæisk undersøgelse af unges fremmedsprogskundskaber med henblik på, at Rådet træffer afgørelse om de næste tiltag
- i 2008 aflægge rapport til Rådet om indførelsen af det sammenhængende sæt af indikatorer og om medlemsstaternes deltagelse i udviklingen af nye indikatorer med henblik på at dække EU's databehov
- iværksætte et samarbejde med medlemsstaterne vedrørende mulighederne for fastlæggelse af et EU-benchmark, som går ud på at afsætte mindst 2 % af BNP til modernisering af sektoren for videregående uddannelse senest i 2015
- inden 2010 aflægge rapport til Rådet om EU's og medlemsstaternes opfølgning for så vidt angår de fem europæiske benchmarks for 2010 og fremsætte forslag vedrørende benchmarkenes rolle efter 2010.

BILAG

LISTE OVER 29 INDIKATORER, SOM HIDTIL ER BLEVET ANVENDT TIL OVERVÅGNING AF UDVIKLINGEN INDEN FOR UDDANNELSE (2003-2006)

(De indikatorer, der er blevet anvendt til overvågning af de fem uddannelsesbenchmarks, er med fed skrift)

1. Lærernes alder (procentdel af lærere over 50 (opdelt efter henholdsvis primær- og sekundærtrinnet))
2. Antal unge
3. Antal elever pr. underviser
4. **Uddannelse på gymnasieniveau**
5. **Andel elever med ringe læsefærdigheder (PISA)**
6. 15-åriges læsefærdigheder (PISA)
7. 15-åriges matematikfærdigheder (PISA)
8. 15-åriges færdigheder inden for naturvidenskab (PISA)
9. Deltagelse i uddannelse blandt personer, som oprindeligt havde begrænsede kvalifikationer
10. Matematik-, naturvidenskab- og teknologistuderende som andel af alle studerende
11. Færdiguddannede inden for matematik, naturvidenskab og teknologi som andel af alle færdiguddannede
12. **Samlet antal personer, der har færdiggjort en videregående uddannelse inden for matematik, naturvidenskab eller teknologi (vækst)**
13. Antal færdiguddannede inden for matematik, naturvidenskab og teknologi pr. 1 000 indbyggere
14. Offentlige udgifter til uddannelse
15. Private udgifter til uddannelsesinstitutioner
16. Virksomhedernes udgifter til erhvervsfaglig videre- og efteruddannelse
17. Samlede udgifter til uddannelsesinstitutioner pr. elev, i KKS
18. Samlede udgifter til uddannelsesinstitutioner pr. elev, i forhold til BNP
19. **Deltagelse i livslang læring, befolkning i aldersgruppen 25-64, alle, med lavt uddannelsesniveau**

20. Deltagelse i erhvervsfaglig videre- og efteruddannelse, alle virksomheder
21. Deltagelse i erhvervsfaglig videre- og efteruddannelse, virksomheder, der tilbyder videre- og efteruddannelse
22. Andel, der deltager i uddannelsesaktiviteter, studerende i aldersgruppen 15-24
- 23. Andel personer med kort skolegang i aldersgruppen 18-24**
24. Opdeling af eleverne efter antal fremmedsprog, som de har lært
25. Gennemsnitligt antal fremmedsprog pr. elev
26. Mobilitet inden for/ud over Europas grænser blandt lærere og undervisere, Erasmus+ Leonardo
27. Mobilitet inden for/ud over Europas grænser blandt Erasmus-studerende og Leonardo-praktikanter
28. Udenlandske studerende på videregående uddannelser som andel af alle indskrevne studerende, opdelt efter nationalitet
29. Procentdel af studerende fra det pågældende land, der er optaget på en uddannelse i udlandet.